

Elisabeth Van Broeckhoven

MIJN MOEDER

*Dementie bracht ons
genezing*

© Uitgeverij Betsaida, 's-Hertogenbosch 2018
www.betsaida.org

Ontwerp en vormgeving: www.birgittavormgeving.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd of openbaar gemaakt worden zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978.94.91991.72.1

In verband met de bescherming van de persoonsgegevens zijn de namen van de betrokkenen gewijzigd.

uitgeverij
Betsaida
's-Hertogenbosch

Mijn moeder, Eveline Possé (23 maart 1926 - 15 oktober 2017).

Een ruiker van mijmeringen over de laatste jaren van haar leven.

Elisabeth Van Broeckhoven

Voorwoord Brechje Loenen

Nawoord Herwig Arts sj

VOORWOORD

Dit boek is er zo-een dat je in een keer uitleest. De schrijfster neemt je mee in de laatste twee jaar van haar moeders leven. Eigenlijk is het een alledaags verhaal van het leven in een 'home' of verpleeghuis. Moeder is dementerend en wordt in de loop van de maanden gebrekkiger. Het is een weg van lijden: een weg die veel mensen willen mijden, zozeer zelfs dat ze liever een 'zelfgekozen dood' wensen. Dit boek laat zien dat een dergelijk keus een gemiste kans is.

In het bijna alledaagse leven in het verpleeghuis gebeurt een wonder. Elisabeth is in haar jeugd gekwetst door haar moeder, die in de kracht van haar leven een harde en kille vrouw was. Zelf getroffen door verdriet en boosheid heeft haar moeder een muur van staal om zich heen gebouwd, versterkt door angst voor de wereld. Vooral haar man en kinderen hebben daaronder geleden.

Geslagen door ouderdom en dementie lijkt het staal verbrokkeld te zijn. Dochter Elisabeth had - heel menselijk - ervoor kunnen kiezen om haar moeder de rug toe te keren vanwege de pijn die haar is aangedaan. Het missen van moederliefde laat zeker sporen na die je in je hele leven meedraagt. Dat doet ze niet. Ze kiest voor de weg van de liefde. Ze verzorgt haar moeder met grote aandacht en geduld. Juist doordat ze deze stap zet, omdat ze haar 'kruis opneemt', gebeurt het wonder: de hardheid en gekwetstheid maken plaats voor een liefdevolle moeder-dochterband op de valreep van moeders leven. Het boek getuigt in korte verslagjes van dagelijkse bezoeken: wandelingen met de rolstoel, kopjes koffie met wat lekkers en liefdevolle woorden.

Elisabeths eigen hart wordt daardoor genezen: 'Mijn moeder zo te mogen zien, bracht ook vrede in mijn eigen ziel. (...) Niet ondanks, maar dankzij de dementie.' In een reflectie achteraf zegt de schrijfster: 'Als we het lijden tegemoet gaan met onze onbeholpen pogingen van liefde, genezen de harten van de gever en ontvanger.' De weg van aftakeling en lijden, het excuus van velen om te kiezen voor euthanasie, wordt een weg van heiliging en genezing van twee mensen. Elisabeth spreekt haar verwachting uit dat haar moeder door deze weg van lijden én ingehaalde liefde, toegang heeft gekregen bij God, en bij Hem is thuisgekomen. Zegt de Heer zelf niet: 'haar zonden zijn haar vergeven, al waren ze vele, want zij heeft veel liefde betoond' (Lucas 7,47)?

De waarde van een leven wordt niet bepaald door wat we gedaan hebben, maar de liefde die we betoond hebben: 'Als ik de liefde niet heb, baat het mij niets' (1 Korintiërs 13,2). De grootste vruchtbaarheid van deze moeder ligt juist in deze laatste paar jaren van dementie en lijden en liefde. Elisabeth kan na het overlijden van haar moeder zeggen:

'Ik houd van jou. Jouw thuiskomen was ook het mijne.'

Brechje Loenen, Maria Geboorte, 8 september 2018

Ze had zo haar frustraties,
haar principes,
haar onafhankelijkheid
tegenover God en mens.
Ze was hard,
mikte voor het leven
op de menselijke hoogten
van eer en kunnen.
Het intellectuele
troonde boven alles uit
als exclusieve waardeschaal
voor mensen.
Maar in muziek en schepping
kon ze schoonheid vinden
en genot.
Karig waren de vriendschappen,
en het huis
bood geen schuilplaats
voor vermoeide reizigers.
Ondanks schoonheid
vulde kilte het huis.
Zelfs haar bloedeigen kinderen
vluchtten weg
vanonder haar strakke vleugels.
Haar man
bleef eenzaam achter
en stierf
jong.

Nu zijn strengheid en trots verdamp
zoals na de hitte der zomerdagen,
waterplassen opdrogen,
uitdrogen,
beginnen te scheuren...
Klein, fragiel en ontwricht,
overgeleverd aan beslissingen
van anderen...
'Als je oud bent,
zullen anderen je omgorden
en brengen waarheen je niet wilt...'
Ach moeder die mij het mooie leven gaf,

de scheuren in je ziel,
door ouderdom en seniliteit
schenken jou de deur
voor het ontvangen van de liefde
die je zolang hebt gemist.
En, na zovele jaren hier op aarde
van verdriet, afstand en strijd
om afwezige genegenheid,
kan ook ik zeggen:
ik heb je lief
tot voorbij
de grens van ons aardse bestaan...
verenigd,
bij God ons beider Vader voor eeuwig.

6 oktober 2015

*Ze had zo haar
frustraties*